

17/9

Utrikesledningen inför spioneriet

Genom Dagens Nyheter på torsdagen publicerade reportage har klarlagts att vissa tjecker, varav en tillhörande tjeckoslovakiska militärattachéns personal, under sommaren uppehållit sig på för utlänningar förbjudna områden i norra skärgården. Att tjecker visar sådant intresse för svenskt kustförsvar kan i första ögonblicket te sig förvånande. Man måste emellertid komma ihåg att Tjeckoslovakien numera blott är en del av östblocket och att vederbörandes verkliga uppdragsgivare därför kan antas vara att finna i en helt annan stat.

Enligt vad Dagens Nyheter erfarit har en rapport i saken för flera veckor sedan överlämnats till utrikesdepartementet. Ännu har emellertid ingenting åtgjorts. Inför denna förening av tystnad och överksamhet går tanken till andra liknande spionerifall under de gångna åren. Den ryske militärattachén major Bakourskis olovliga kunskapande på Utö förra sommaren och hans därav framkallade utvisning från Sverige blev först i efterhand och genom pressens försorg känt för den svenska allmänheten. Än mer svårförståeligt är utrikesledningens söl och sekretess i fråga om de två ryska legationstjänstemännens resor i Tornedalen i juli 1947.

Först sedan Dagens Nyheter avslöjat vad som skett och sedan denna tidning energiskt påyrkat en regeringsaktion skedde utvisning. Det bör antecknas att man till en början i regeringens pressen ivrigt sökte bagatellisera vad som inträffat och att de båda spionerna fick behålla de fotografier de tagit i de gränstrakter som de var uttryckligen förbjudna att besöka. Mörklägningsförsöken gick så långt att hr Undén uppmanade pressen att endast omnämna att de båda ryssarnas resor "påtalats" och att icke meddela det sanna förhållandet, att spionerna utvisats; först då det orimliga i detta dubbelspel betonades gick hr Undén med på att pressen i vaga ordalag omtalade utvisningen. Att den kommunistiska pressen systematiskt försvarade ryssarnas verksamhet är självfallet; denna press betraktar ju en rysk erövring som en frigörelse och måste alltså i spioneri se en god början till en efterlängtd aktion.

Den svenska opinionen måste nu kräva att fallet snabbt utredes och resultatet öppet redovisas av utrikesledningen. Försöken att hemlighålla det spioneri som bedrivs i vårt land är betänkliga, icke minst därför att denna mörklägning är ägnad att inge folket en farlig känsla av säkerhet. Utgår man inom den svenska utrikesledningen från att det ankommer på pressen att avslöja spioneri och att man kan hålla tyst i saken så länge inte pressen inskrider?

17/9

Miljardkrediten åt Sovjet

I november 1946 genomdrev regeringen under påtryckningar ett avtal enligt vilket Sverige under fem eller sex år skulle leverera varor på kredit till Ryssland för 1.000 miljoner. Hur orimligt detta avtal var klarlades redan efter fyra månader, i mars 1947, då Sverige fick genomföra en hård begränsning av sin egen import — en begränsning som sedan gång efter annan skärpts.

Inom avtalets ram har överenskommelser träffats mellan svenska företag och Ryssland om leverans för 280 miljoner kronor, ett belopp motsvarande vad vi får in genom Marshallplanen eller vad vi sparar genom kaffe- och bensinransoneringsarna tillsammans.

Utrikesutskottets utlåtande i juni 1948 krävde — enligt en tolkning som icke motsades i riksdagen — att utöver dessa 280 miljoner ytterligare kredit inte skulle ges åt Ryssland. Men regeringen påstår att vi bör öka Rysslands kredit, möjligen ända upp till 1.000 miljoner, om vi får tillbaka lån från annat håll.

Tycker ni inte att 280 miljoners kredit till Ryssland är nog och mer än nog för ett litet land som har ont om valuta och måste skära ned sin import till det yttersta? Eller tycker ni att vi skall driva in lån i Danmark, Norge och England för att kunna höja rysskrediten? Svarar ni ja på den första frågan och nej på den andra, så rösta med folkpartiet.